

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1468/2015
27.10.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Предрага Трифуновића, председника већа, Звездане Лутовац и Јелене Боровац, чланова већа, у парници тужилаца АА из ..., ББ из ... и ВВ из ..., које заступа пуномоћник Милош Вујисић, адвокат из ..., против туженог "ГГ" из ..., кога заступа пуномоћник Милан Симић, адвокат из ..., ради накнаде зараде, одлучујући о ревизијама прво и друготужиле и туженог изјављеним против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3290/14 од 26.01.2015. године, у седници одржаној 27.10.2016. године, донео је

ПРЕСУДУ

І ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3290/14 од 26.01.2015. године и **УСВАЈА** тужбени захтев, тужиле АА, па се обавезује тужени "ГГ" ... да јој на име разлике између исплаћених и припадајућих износа зараде, исплати следеће износе:

- за јануар 2006. године 11.883,90 динара, са законском затезном каматом почев од 20.07.2006. године, до коначне исплате;
- за фебруар 2006. године 10.138,00 динара, са законском затезном каматом почев од 20.07.2006. године, до коначне исплате;
- за март 2006. године 9.758,46 динара, са законском затезном каматом почев од 04.08.2006. године, до коначне исплате;
- за април 2006. године 10.627,23 динара, са законском затезном каматом почев од 09.08.2006. године, до коначне исплате;
- за мај 2006. године 8.508,99 динара, са законском затезном каматом почев од 22.08.2006. године, до коначне исплате;
- за јуни 2006. године 9.089,63 динара, са законском затезном каматом почев од 12.09.2006. године, до коначне исплате;
- за јули 2006. године 9.400,21 динар, са законском затезном каматом почев од 27.09.2006. године, до коначне исплате;
- за август 2006. године 8.508,98 динара, са законском затезном каматом почев од 27.09.2006. године, до коначне исплате;
- за септембар 2006. године 9.828,19 динара, са законском затезном каматом почев од 13.10.2006. године, до коначне исплате;

-за октобар 2006. године 7.149,01 динар, са законском затезном каматом почев од 14.11.2006. године, до коначне исплате;

-за новембар 2006. године 6.819,69 динара, са законском затезном каматом почев од 13.12.2006. године, до коначне исплате;

-за децембар 2006. године 7.222,62 динара, са законском затезном каматом почев од 12.01.2007. године, до коначне исплате;

-за јануар 2007. године 11.049,93 динара, са законском затезном каматом почев од 09.02.2007. године, до коначне исплате;

-за фебруар 2007. године 2.529,44 динара, са законском затезном каматом почев од 09.03.2007. године, до коначне исплате;

-за март 2007. године 5.170,64 динара, са законском затезном каматом почев од 05.04.2007. године, до коначне исплате;

-за април 2007. године 6.943,73 динара, са законском затезном каматом почев од 04.05.2007. године, до коначне исплате;

-за мај 2007. године 4.483,86 динара, са законском затезном каматом почев од 08.06.2007. године, до коначне исплате;

-за јуни 2007. године 4.810,43 динара, са законском затезном каматом почев од 06.07.2007. године, до коначне исплате;

-за јули 2007. године 2.286,75 динара, са законском затезном каматом почев од 10.08.2007. године, до коначне исплате;

-за август 2007. године 1.909,73 динара, са законском затезном каматом почев од 12.09.2007. године, до коначне исплате;

-за септембар 2007. године 4.786,32 динара, са законском затезном каматом почев од 16.10.2007. године, до коначне исплате;

-за октобар 2007. године 1.471,54 динара, са законском затезном каматом почев од 12.11.2007. године, до коначне исплате;

-за новембар 2007. године 2.550,00 динара, са законском затезном каматом почев од 10.12.2007. године, до коначне исплате;

-за децембар 2007. године 4.342,32 динара, са законском затезном каматом почев од 14.01.2008. године, до коначне исплате;

-за март 2008. године 2.135,58 динара, са законском затезном каматом почев од 08.04.2008. године, до коначне исплате;

-за април 2008. године 1.573,58 динара, са законском затезном каматом почев од 08.05.2008. године, до коначне исплате, све у року од 15 дана од дана пријема пресуде, под претњом извршења.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужили АА исплати припадајуће доприносе за обавезно социјално осигурање Републичком фонду ПИО запослених Служба ..., доприносе за случај незапослености Националној служби за запошљавање Филијала ... и доприносе за здравствено осигурање Заводу за здравствено осигурање РС Филијала ..., обрачунате на износ из става 1. пресуде као разлику од исплаћених до припадајућих износа по основу висине зараде за период од 01.01.2006. до 30.04.2008. године, све у року од 15 дана од дана пресуђења под претњом принудног извршења.

II УСВАЈА СЕ тужбени захтев тужиље ББ, па се обавезује тужени "ТГ" ... да јој на име разлике између исплаћених и припадајућих износа зараде, исплати следеће износе:

- за јануар 2006. године 11.717,98 динара, са законском затезном каматом почев од 20.07.2006. године, до коначне исплате;
- за фебруар 2006. године 7.620,62 динара, са законском затезном каматом почев од 20.07.2006. године, до коначне исплате;
- за март 2006. године 11.724,01 динар, са законском затезном каматом почев од 04.08.2006. године, до коначне исплате;
- за април 2006. године 10.560,80 динара, са законском затезном каматом почев од 09.08.2006. године, до коначне исплате;
- за мај 2006. године 10.560,79 динара, са законском затезном каматом почев од 22.08.2006. године, до коначне исплате;
- за јуни 2006. године 10.661,29 динара, са законском затезном каматом почев од 12.09.2006. године, до коначне исплате;
- за јули 2006. године 10.020,86 динара, са законском затезном каматом почев од 27.09.2006. године, до коначне исплате;
- за август 2006. године 7.479,04 динара, са законском затезном каматом почев од 27.09.2006. године, до коначне исплате;
- за септембар 2006. године 10.618,94 динара, са законском затезном каматом почев од 13.10.2006. године, до коначне исплате;
- за октобар 2006. године 10.618,94 динара, са законском затезном каматом почев од 14.11.2006. године, до коначне исплате;
- за новембар 2006. године 9.767,83 динара, са законском затезном каматом почев од 13.12.2006. године, до коначне исплате;
- за децембар 2006. године 10.176,07 динара, са законском затезном каматом почев од 12.01.2007. године, до коначне исплате;
- за јануар 2007. године 9.043,12 динара, са законском затезном каматом почев од 09.02.2007. године, до коначне исплате;
- за фебруар 2007. године 10.057,02 динара, са законском затезном каматом почев од 09.03.2007. године, до коначне исплате;
- за март 2007. године 10.057,01 динар, са законском затезном каматом почев од 05.04.2007. године, до коначне исплате;
- за април 2007. године 10.057,02 динара, са законском затезном каматом почев од 04.05.2007. године, до коначне исплате;
- за мај 2007. године 10.057,02 динара, са законском затезном каматом почев од 08.06.2007. године, до коначне исплате;
- за јуни 2007. године 10.160,48 динара, са законском затезном каматом почев од 06.07.2007. године, до коначне исплате;
- за јули 2007. године 8.232,43 динара, са законском затезном каматом почев од 10.08.2007. године, до коначне исплате;
- за август 2007. године 9.927,97 динара, са законском затезном каматом почев од 12.09.2007. године, до коначне исплате;

-за септембар 2007. године 6.291,78 динара законском затезном каматом почев од 16.10.2007. године, до коначне исплате, све у року од 15 дана од дана пријема пресуде под претњом извршења.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиљи ББ уплати припадајуће доприносе за обавезно социјално осигурање Републичком фонду ПИО запослених Служба ..., доприносе за случај незапослености Националној служби за запошљавање, Филијала ... и доприносе за здравствено осигурање Заводу за здравствено осигурање РС Филијала ..., обрачунате на износ из става шестог пресуде као разлику од исплаћених до припадајућих износа по основу висине зараде за период од 01.01.2006. до 30.09.2007. године, а све у року од осам дана од дана пресуђења под претњом принудне наплате.

III ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3290/14 од 26.01.2015. године.

IV Свака странка сноси своје трошкове.

О б р а з л о ж е њ е

Побијаном пресудом укинута је пресуда Основног суда у Јагодини П1 бр. 329/12 од 25.04.2014. године (изрека у ставу 1). Истом пресудом одбијен је као неоснован тужбени захтев тужилаца АА и ББ ради исплате разлике између исплаћене и неисплаћене зараде применом коефицијента из члана 27. ПКУ код послодавца за период од јануара 2006. па закључно априлом 2008. године; одбијен је као неоснован такође тужбени захтев ради уплате припадајућих доприноса за Фонд ПИО; ставом 4. изреке, обавезан је тужени да тужиљама АА и ББ на име накнаде трошкова за регрес исплати суме ближе утврђене изреком.

Против правноснажне другостепене пресуде у одбијајућим деловима и то у ставовима другом, трећем, седмом, осмом и тринаестом (накнаде штете због губитка зараде, уплате доприноса и трошкова спора) ревизије су изјавиле тужиље АА и ББ, а у усвајајућем делу тужени, због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП, па је нашао да је ревизија тужиља АА и ББ основана, а да је ревизија туженог неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Тужиље су биле запослене код туженог у спорном периоду (2006-2008. година). Тужиља АА првобитно је била продавац, затим помоћник шефа и касније шеф самопослуге. Тужиља ББ почев од 2004. године радила на радном месту административног референта – секретарице. Приликом закључења уговора о раду за

обе тужиле утврђен је коефицијент послова који је мањи од предвиђеног (члан 27. Појединачног колективног уговора) који је у спорном периоду био на снази. Тако је за тужилу А био предвиђен почетни коефицијент од 2,45 (КВ продавац – 1), а уговор о раду је закључен са коефицијентом 1,30. Коефицијент за тужилу Б је био преко 2, а уговор о раду је закључен са коефицијентом 1,30. Вештачењем од стране вештака економске струке утврђена је висина разлике према цени рада која је постојала у спорном периоду (није постигнута сагласност између учесника Колективног уговора о промени цене рада па је релевантна цена она која је била у претходном периоду). Парничне странке нису имале примедбе у погледу висине штете утврђене налазом и мишљењем вештака.

Код таквог чињеничног стања, другостепени суд је после одржане главне расправе у жалбеном поступку одбио тужбени захтев тужила, у погледу накнаде штете за разлику између исплаћене и припадајуће зараде, а делимично усвојио захтев за накнаду штете за коришћење годишњег одмора и регреса за годишњи одмор.

Тумачећи ПКУ (чл. 26. и 27.) од 07.03.2005. године (донет пре ступања на снагу Закона о раду из 2005. године), другостепени суд је закључио да је тужбени захтев неоснован зато што се цена рада за најједноставнији посао утврђује анексом уговора за период од три месеца; да су учесници колективног уговора били дужни да у року од пет дана по истеку последњег месеца за које је уговорена цена рада за најједноставнији посао приступе преговарању ради утврђивања нове цене рада; да ако се не постигне договор о цени рад за најједноставнији посао за наредни период примењује се цена рада утврђена за претходни месец; да се преговори настављају и да се по коначном уређењу цене рада за најједноставнији посао има извршити исплата разлике за претходни период.

Како је наведеним одредбама "прописано да се цена рада за најједноставнији посао утврђује преговарањем а да се цена радног места утврђује тако што се цена рада за најједноставнији посао помножи са одређеним коефицијентима, и како договор није постигнут то жалбени суд сматра да тужиоци немају право на исплату разлике јер ПКУ од 07.03.2005. године не садржи елементе за обрачун основне зараде, нити зараде по основу радног учинка. Није утврђена цена рада за најједноставнији посао јер није покренута иницијатива за промене, па како је зарада исплаћивана на основу уговора о раду, то запослени нису претрпели штету. У погледу регреса за коришћење годишњег одмора суд је прихватио наводе тужилаца да су користили годишњи одмор у спорном периоду и да им је регрес обрачун исплаћен у мањем износу од оног што је предвиђено чланом 44. ПКУ из 2005. године.

На утврђено чињенично стање неправилно је примењено материјално право када је тужбени захтев делимично одбијен.

Наиме, по Закону о раду, права обавезе и одговорности из радног односа уређују се законом, посебним законом као и колективним уговором и уговором о

раду (члан 1); општи и посебан колективни уговор морају бити у сагласности са законом (члан 4); колективни уговор и правилник о раду и уговор о раду не могу да садрже одредбе којима се запосленом дају мања права или утврђују неповољнији услови рада (члан 8. став 1); општим актом и уговором о раду могу да се утврде већа права и повољнији услови рада од права и услова утврђених законом као и друга права која нису утврђена законом, ако законом није друкчије одређено (члан 8. став 2) и на крају ако општи акт и поједине његове одредбе утврђују неповољније услове рада од услова утврђених законом примењују се одредбе закона (члан 9).

Колективни уговори важе три године (члан 263. Закона о раду). Пре истека рока могу престати споразумом или отказом на начин предвиђен тим уговором (члан 264). Одредбе Колективног уговора који је на снази, а које нису у супротности са законом остају на снази (члан 284. став 1).

Уговор о раду мора бити у сагласности са правилима општег акта - ПКУ (члан 8. Закона о раду) у погледу значаја и сложености радног места (коефицијента) који је непроменљива категорија, за разлику од цене рада која може да подлеже променама.

У конкретном случају послодавац је закључујући појединачне уговоре о раду поступио супротно правилу садржаном у члану 27. Појединачног колективног уговора јер је запосленој АА смањено коефицијенте на 1,30 (слично је поступио и у односу на другу тужилу). У тој ситуацији примењује се правило из Појединачног колективног уговора јер уговор није могао бити закључен на штету запосленог нити је послодавац могао признати мање права него што то предвиђа општи акт. У члану 31. став 3. Појединачног колективног уговора је предвиђено да се цена рада, односно коефицијент запосленог за обављање посла не може утврдити у мањем износу од основне цене рада посла односно коефицијента посла на које је запослени распоређен предвиђене Колективним уговором. Вештак економске струке је утврдио висину штете на основу смањеног коефицијента, а не месечне цене рада.

Другостепени суд се бавио ценом рада око које није постигнута сагласност, што није од пресудног значаја јер је послодавац морао да поштује сопствени општи акт у погледу вредновања радног места (цена рада се може мењати у зависности од резултата пословања).

Имајући у виду изложено ревизијски суд је преиначио другостепену пресуду због погрешне примене материјалног права и усвојио тужбени захтев обе тужиле ради накнаде штете због погрешно обрачунатих зарада (у ревизијском поступку се не може испитивати висина нити вршити оцена доказа). На нову основицу оне имају право и на доприносе за обавезно социјално осигурање и осигурање за случај незапослености.

У погледу става другостепеног суда о накнади штете због неискоришћеног годишњег одмора и регреса прихвата се аргументација другостепеног суда и ова одлука се посебно не образлаже (члан 414. став 2. ЗПП).

Из напред изнетих разлога одлучено је као у ставу I, II и III изреке.

Ревизијски суд је одлучио да свака странка сноси своје трошкове без обзира на чињеницу што би тужиле које су успеле у спору имале право на накнаду трошкова. Пуномоћник тужила није образложио трошковник ни у првостепеном, а ни у другостепеном поступку. То није учинио ни у ревизији захтевајући "накнаду трошкова" без образложења. Трошкови нису опредељени ни по врсти, ни по висини, нити је извршено разграничење између тужилаца, што је све супротно правилу из члана 163. став 2. ЗПП.

На основу члана 165. став 2. ЗПП одлучено је као у ставу IV изреке.

**Председник већа
судија
Предраг Трифуновић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић